

...towards common values!

Печатењето на Годишиниот Извештај за 2010 год. на ХДЗР "КХАМ" од Делчево е овозможено од Програмата за институционални грантови (CIVICA), што ја спроведува Центарот за институционален развој ЦИР-а, поддржан од Швајцарската агенција за развој и соработка, претставена од Швајцарската канцеларија за соработка во Македонија

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC

Издавач:

НВО КХАМ ДЕЛЧЕВО

Адреса:

ХДЗР "КХАМ"
ул. "Маршал Тито" б.б. Делчево
Тел/факс: 033/413-695
e-mail: kham@sonet.com.mk

Извршен директор:

Зекир Абдулов

Фотографии:

Фотоархива на НВО КХАМ

Графички дизајн и печат:

ПРИНТ-БИ - Делчево

Тираж: 250

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ
2010

Хуманитарно и доброворно здружение на Роми
„КХАМ“ - Делчево

Содржина

1. ПОРАКА	
1.1. Порака до читателите - Зекир Абдулов	...5
2. ВИЗИЈА, МИСИЈА И ЦЕЛИ НА ОРГАНИЗАЦИЈАТА	
2.1. Визија	...6
2.2. Мисија	...6
2.3. Цели (длгорочни и краткорочни)	...6
3. ЦЕЛНА ГРУПА	
4. МЕТОДОЛОГИЈА	
4.1. Реализирани проекти и проектни активности	...7
4.2. Биланс на приходи и расходи	... 10
5. ОРГАНИЗАЦИЈА И РАКОВОДСТВО	
5.1. Организациона структура	...12
5.2. Начин на работа	... 13
5.3. Извршна канцеларија	... 13

Драги пријатели,

За периодот на единаесетгодишниот растеж на КХАМ од Делчево, профилирајќи се како организација со посебен фокус на едукацијата и превенција, а секако и како организација која се залага за развојот на граѓанското општество, демократијата, развојот на НВО секторот и соработката на Невладините организации (НВОи) и Единиците на локална самоуправа (ЕЛС), го оправдавме нашето постоење и се потврдивме како непартиска и непрофитна организација насочена кон надминување на проблемите и потребите на заедницата.

Изминатиот период, а посебно 2010 година ќе ја паметиме по многу нешта. Тоа беше време кога се уште се чувствуваа негативните ефекти на глобалната економска криза. Еден од ефектите на глобалната економска криза е намалување на буџетите на странските донатори за развојна соработка, која состојба значително се одрази и на нашето работење.

Ова укажува дека досегашниот модел на граѓанското организирање е во криза бидејќи е засновано и во најголем дел зависно од странски донатори. Рейтингот на невладините организации е се уште низок (41%), а перцепцијата на граѓаните искривена поради секојдневното раѓање на нови таканаречени НВОи кои се почесто јавно и отворено заземат страна и служат за тесни партиски интереси.

Но, тоа не значи дека граѓанското општество е доведено во прашање. Тоа постоело, постои и ќе се развива во иднина. Тоа што треба да се направи е сегашните лидери во овој сектор да овозможат влез на нови луѓе за да се обезбеди генерациска мешавина. Влез на нови идеи и визии кои ќе одговарат на новото време и јасна дистанца од партиско - политичкото делување.

Потребна е стратегија за мотивирање и вклучување на млади и амбициозни луѓе кои пред се ќе сакат да работат во овој сектор. Потребно е да се изнајде начин за зајакнување на нивниот капацитет пред се на оние млади кои се уште не ги зафатила внатрешната миграција. Кон крајот на 2010 година се појавуваат првите знаци на економско заздравување кое веднаш се почувствува и во невладиниот сектор но секако оваа година ќе остане запаметена како една од најтешките години во нашето работење. И покрај сето тоа, ние како организација континуирано работевме кон постигнување на нашите програмски цели и задачи. Успеавме да го преходиме овој период и одново да се исправиме, уште посилни и уште поискусни.

Секако за тоа се заслужни сите оние кои директно и индиректно го помагаат нашето работење и не поддржуват во нашите идеи. Тука се пред се граѓаните од Општина Делчево, вработените во извршната канцеларија, основачите и поширокото членство на организацијата без чија поддршка и истрајност немаше да бидеме ова што сме денес. Поддршката и непосредната соработка со локалните власти и авторитети во целиот изминат период е нашиот социјален капитал со кој успешно се го ордееме.

На крајот посебна благодарност сакам да упатам до нашите донатори за досегашната поддршка и соработка а пред се за укажаната доверба без која тешко ќе можевме да ги оствариме нашите програмски приоритети.

Зекир Абдулов

ВИЗИЈА

НВО "КХАМ" од Делчево е институционализирана организација во рамките на системот на државата и активен чинител кој придонесува за развој на граѓанското општество и демократија како и за институционален пристап и интеграција на ромската популација и другите маргинализирани групи во сите сфери на општествениот живот.

МИСИЈА

Подигање на образовното ниво и подобрување на социо-економскиот статус на маргинализираните групи и давање на придонес кон зајакнување на капацитетот на НВО-ии во Источна Македонија преку соработка со домашни и странски институции и организации.

ЦЕЛИ

Долгорочни цели (Стратешки цели)

1. Искористување на сите можности и потенцијали на организацијата како и развивање на форми за лобирање и застапување за развој на демократија, граѓанско општество и човековите права,
2. Операционализација и институционализација на локалните и националните Акциони планови од Декадата на Ромите 2005-2015 год.,
3. Социјална кохезија и намлување на сиромаштијата,
4. Развој и унапредување на доброволството и волонтерството,
5. Подобрување на имиџот и развивање на позитивна слика за Невладиниот сектор во државата,
6. Кроссекторска и меѓуграницна соработка како и поддршка на евроинтеграциските процеси.

Краткорочни цели

1. Финансиска одржливост на НВО „КХАМ“- Делчево преку диверзификацијата на изворите на финасирање пред се преку економски активности (производство и услуги) со непрофитна цел.
2. Институционално зајакнување на НВО „КХАМ“- Делчево и задржување на лидерскиот примат преку дополнителни обуки и професионализација на својот персонал и членство како и преку јасна секторска дефинираност на областите на делување (младински, женски сектор...).
3. Заштита на правата и давање на бесплатна помош на маргинализираните групи и семејства со повекекратна ранливост.
4. Потикнување и унапредување на образовното ниво кај ромската популација пред се кај младите и подигање на свеста кај ромските семејства за значењето и потребата од образование.
5. Намалување на невработеноста кај социјално ранливате групи (Роми) преку користување на различни програми за квалификација, преквалификација и доквалификација.
6. Анимирање на јавноста во проактивно учество и директна соработка при креирањето на јавната политика и подигањето на јавната свест како и следење на органите на ЕЛС и останатите институции при давањето на услуги и отчетност.
7. Заштита и унапредување на јазичните, културните и етнички карактеристики и вредности на Ромите преку организирање на културни манифестиации и настани.

ЦЕЛНА ГРУПА

Целна група на НВО "КХАМ"- Делчево се граѓаните (лугето) без разлика на нивната припадност и определеност, невладините организации и институциите.

НВО "КХАМ"- Делчево посебно ќе се насочи кон маргинализираните групи и групите во поневолна општествена положба.

МЕТОДОЛОГИЈА

ХДЗР „КХАМ“ од Делчево активностите ги остварува преку следните програмски и организациски методи:

- а) Лобирање и застапување (информирање, градење свест, едукација; креирање и влијание на политики; следење и барање одговорност);
- б) Развојна поддршка (капацитети и инфраструктура);
- в) Социјално-хуманитарна поддршка;
- д) Раководење и спроведување.

Користејќи ја оваа методологија а во насока на остварување на стратешките цели во периодот јануар - декември 2010 год. ги реализирајме следните активности и проекти:

ПРОЕКТИ

• „Добар Почеток“

Донатор: Европска комисија

Имплементатор: Ромски едуктивен фонд (РЕФ)- Будимпешта

Партнер: ХДЗР „КХАМ“ - Делчево

Времетраење: Јуни 2010 - Јуни 2012 год.

Овој проект се реализира во четири европски земји и тоа во: Унгарија, Романија Словачка и Македонија и негова цел е да е обезбеди долгочарна и ефективна поддршка на ромските деца на возраст од 0 до 6 години во фаза на нивниот ран развој.

ХДЗР „КХАМ“ од Делчево како партнери во овој проект активностите ги спроведува во три локалитети и тоа во Општина Делчево со с. Тработивиште, во с. Црник Општина Пехчево, и во Општина Виница.

Со проектот се реализирани активности со кои се даде придонес кон остварување на проектната цел а тоа се: вклучување на децата во предучилишните установи, поети на ромските семејства (врата до врата), одржување на настани за заедницата а пред се за родители кои имаат деца на ова годишна возраст (едукативни и здравствени) и опремување на детските установи во наведените локалитети.

Во рамките на проектот, а во насока на негова координација и размена на искуства во областа на инклузивното образование беа организирани неколку интернационални средби во Будимпешта - Унгарија и Мадрид - Шпанија.

• „Инклузија на децата Роми во јавните детски предучилишни установи“

Донатори: Ромски едуктивен фонд, Министерство за труд и социјална политика, Општина Делчево и Општина Виница

Времетраење: 2009/10

Успешното реализација на проектот "Инклузија на деца Роми во јавни предучилишните установи" од 2006 до 2009 год. со видливи и остварени резултати од истиот, ја наметна потребата од негово продолжение.

Позитивно оценетиот проект од страна на директните корисници (ромските семејства) и Министерството за труд и социјална политика, доби поддршка за продолжување со реализација на проектот со ист работен наслов и за периодт 2009/10 месеци и опфатеност на ромски деца родени од 2005 год. Цел на проектот, е да се даде придонес околу зголемувањето на бројот на

ромските деца во јавните детски градинки заради нивно адаптирање и подобро социјализирање како и обезбедување услови за нивно вклучување во (идното) задолжително предучилишно образование.

Активностите кои го следат проектот се содржат во:

- a. идентификација на деца со соодветна возраст за упис во детска градинка;
- b. организирање средби, работилници со родители, одење на терен и посети во семејства;
- c. Следење на напредокот на децата на почетокот на септември 2009 год., и споредба на резултатите во јуни 2010 год., особено на поле на социјализацијата, владеењето на македонскиот јазик и подготвеноста за вклучување во основно образование;
- d. континуирана соработка со Министарството за труд и социјална политика-Сектор за заштита на децата;
- e. Континуирано информирање на претставниците на локалната самоуправа за текот на проектот.

„Бесплатна правна помош и правна култура,“

Во соработка со Адвокатска комора на Македонија, се реализира проектот "Бесплатна правна помош, правна култура и социјализација". Во Делчево функционира канцеларија за бесплатна правна помош, која го опфаќа регионот: Делчево, Пехчево, Берово, Виница и Кочани. Овој проект за цел има давање на правна помош, пред се на оние категории лица кои се од сите ставени на маргините на општеството.

Канцеларијата им стои на располагање на следниве категории лица:

- социјално загрозени лица -самохрани мајки
- хендекипирани лица -жртви на семејно насилиство
- жртви на трговија со луѓе

Во изминатата 2010 година во Канцеларијата за бесплатна правна помош се пријавени повеќе од 100 случаи од кои во 55 случаи директно е ангажиран адвокат поради тежината на предметот, а во останатите случаи е даден правен совет или друг вид на помош.

Правна помош е побарана од страна на 38 социјално загрозени лица, 12 самохрани родители и 8 хендекипирани лица и 7 жртви на семејно насилиство.

Roma Health Program

Во рамките на програмата за здравство ХДЗР „КХАМ“ имаше своја презентација во Пејс (Унгарија) во рамките на „Миг Хеалтх Конференце“. Презентацијата беше на тема „Пристап до здравството на Ромската заедница“. Преку оваа презентација се даде придонес кон правилно идентификување на проблемите од оваа област и се дадени предлози за подобрување на пристапот на ромската заедница до здравствените услуги.

Конференцијата е оддржана во месец Април 2010 год. а на истата присуствуваше Зоран Биковски.

Проект: Подигање на свестта на младите во руралните места за опасноста од постоењето на трговијата со луѓе.

Донатор: La Strada

Период на реализација: Февруари-Декември 2010 година

Како член на мрежата Будност ХДЗР „КХАМ“ од Делчево, спроведе е проект на тема „Подигање на свестта на младите во руралните места за опасноста од постоењето на трговијата со луѓе“.

Проектот се реализираше во период Февруари-Декември 2010 година.

Главна цел на проектот е превенција од трговија со луѓе од руралните места во Општина Делчево.

Спроведени активности од проектот се:

-Работилница со професионалци во полето на борбата со трговијата со луѓе. Од страна на правно лице, одговорно за Бесплатна Правна Помош, беше презентиран Законот за азил и за значењето на визната либерализација.

-Работилница за ПЕЕР едукатори

Во рамките на оваа активност преку презентации и интерактивни вежби, 18 младински лидери од Општинското Средно Училиште "М.М.Брицо", се стекнаа со лидерски вештини за пренесување на знаења и вршење на врсничка едукација.

-Одржување на 3 врснички едукативни работилници

Младите ПЕЕР едукатори, поделени во три групи, спроведоа по една работилница со свои врсници на тема "Како да ја препознаеме трговијата со луѓе". Вкупен број на ученици кои учествуваат на едукативни сесии е 55 лица.

• Ромски информативен центар (РИЦ) - Делчево

Проектот е во соработка со Министерството за труд и социјала политика, Општина Делчево и КХАМ -Делчево, а се спроведува изминатите четири години со тенденција во наредната 2011 година истиот биде институционализиран. Ваквите проекти ги потврдуваат нашите заложби за остварување на нашата визија и мисија.

Цел на проектот е информирање на граѓаните од ромска популација, како целна група, за остварување на практичните потреби кои произлегуваат за побрза интеграција од областа: образование, вработување, домување и здравство.

РИЦ е врската помеѓу органите на управа на локално ниво и припадниците на Ромската заедница и има за задача да прибира податоци за потребите на целната група и да ги информира истите од погоре наведените области.

Во областа на образоването задача на РИЦ е да ги информира и насочува ромските ученици за упис во образовните институции, како и административна и техничка помош во врска со пополнувањето на пријави во средно образование.

Во областа на здравството, дава насоки за остварување на правата и обврската од здравствено осигурување и едукација на населението во делот на примарна здравствена заштита.

Во областа на вработување и социјална заштита ги информира граѓаните кои се потребни документи за добивање на посебен додаток, ги насочува околу правото за социјална парична помош, потребни документи за детски додаток, критериуми кои треба да бидат исполнети за постојана парична помош, потребни документи за помош и нега од туѓо лице, како и техничка помош на страните околу сите наведени документи.

РИЦ овозможува и подобрување на комуникацијата и комуникациските вештини во насока на приближување и информирање на потребите и можностите на Ромите и институциите. Во рамките на РИЦ активно дејствува и координативното тело, составено од претставници на соодветните институции од споменатите области.

Сакаме да потенцираме дека РИЦ во Делчево се придржува кон сите права и обврски и има континуиран пристап до информации од институциите во врска со дадени прописи и процедури и дава препораки за конкретни проблеми.

• Програма Прогрес „Собир на Европски градови“

Во рамките на Програмата „Прогрес“, ХДЗР "КХАМ" беше идентификувана како лидерска организација која работи на полето на подобрување на состојбата на Ромите во Р. Македонија. За таа цел, ХДЗР „КХАМ“ изготви презентација за методологијата и техниките за вклучување на заедницата во процесот на донесување на одлуки. Презентацијата беше спроведена во месец Мај 2010 година во Пече (Унгарија).

• Истражувачка репортажа - SCOOP

(Данска фондација за истражувачко новинарство)

Во рамките на истражувачкото новинарство ХДЗР „КХАМ“ доби грант за да спроведе истражување на тема „Ромската заедница -Ден по визната либерализација“.

С оваа истражувачка репортажа, ХДЗР „КХАМ“ поднесе силни докази за одговорноста на јавните ромски авторитети, политичките партии, како и на власта, за состојбата во која се наоѓа ромската заедница и нивната пасивност. Преку интервјуата со повратниците од странство, каде Ромите отишаат да бараат работа или азил, јасно се гледа измамата со која се соочиле пред да заминат, како и лажните ветувања дека таму ќе најдат подобар живот. Ваквите ветувања ги добиле од разни туристички агенции, но и ромски политички авторитети, како и од активисти во НВО секторот. Очигледно е дека од целата оваа авантура сите извлекле корист освен обичните грагани Роми, кои за да заминат во странство ја вложиле целата своја заштеда, зеле кредит или го продале својот и така мизерен имот. Самата истражувачка репортажа претставува апел до сите засегнати страни да работат активно на подобрување на состојбата на ромската заедница наместо да водат кампања со заплашување и казни за потенцијалните азиланти. Сторијата во рамките на домашните медиуми е презентирана во списанието „ФОРУМ“, а во електронските медиуми, на Канал 5 и Канал 77.

БИЛАНС НА ПРИХОДИ И РАСХОДИ

во период од 01.01.2010 год. до 31.12.2010 год.

Позиција	Ознака на АОП Износ	ИЗНОС	
		Претходна година	Тековна година
I. Расходи: Материјални расходи, услуги и амортизација (202 - 210)	201	953.325	321.165
Потрошени материјали	202	147.867	21.901
Потрошена енергија	203	58.746	20.283
Други услуги	204	292.127	91.097
Превозни - транспортни услуги	205	140.050	19.000
Издатоци за реклама, пропаганда и репрезентација	206	138.951	0
Амортизација	207	0	45.000
Набавна вредност на продадените материјали, стоки и услуги	208	0	0
Наемници	209	80.188	51.884
Други материјални расходи	210	95.396	72.000
Други расходи (212 до 221)	211	582.534	800.999
Провизија за платниот промет	212	11.375	13.127

Камати на кредити и заеми	213	0	588
Премии за осигурување	214	0	0
Дневници за службено патување и патни трошоци	215	2.000	
Надоместоци на трошоците на работниците и граѓаните	216	461.941	350.000
Негативни курсни разлики	217	0	0
Членарини	218	0	0
Други расходи	219	45.458	267.169
Издатоци за меѓународна соработка	220	61.750	0
Пренесени средства	221		170.115
Капитални и други средства (223+224+225)	222	0	257.000
a) Средства за градежни објекти	223	0	0
b) Средства за опрема	224	0	257.000
v) Други капитални средства	225	0	0
Помошти, донацији и други давачки (227+228+229)	226	3.000	35.000
a) Помошти, донацији и други давања на правни субјекти	227	0	35.000
b) Надомести и помошти на физички лица	228	3.000	0
v) Други помошти и давања	229	0	0
Плати и надомест на плати (231+232)	230	173.890	287.118
a) Вклучуирани плати	231	173.890	220.860
b) Вклучуирани надомести	232	0	66.258
Даноци и придонеси кои не зависат од резултатот	233	0	35.000
Вонредни расходи	234	0	0
Вкупно расходи (201+211+222+226+230+233+234)	235	1.712.749	1.736.282
Остварен вишок на приходи - добивка пред оданочување (250-235) ако 250 > 235	236	0	0
Даноци, придонеси и други давачки од добивката	237	0	0
Остварен нето вишок-добивка по оданочувањето (236 - 237)	238	0	0
Вкупно (235+ 236) или (23+ 237) ако 237 > 236 =252	239	1.712.749	1.736.282
Приходи од продажба на производи, стоки и услуги (241+242)	240	0	0
Приходи од продажба на производи и стоки	241	0	0
Приходи од услуги	242	0	0
Приходи од камати и позитивни курсни разлики	243	263	1.550
Приходи од членарини, подароци, донацији и приходи од други извори	244	1.253.366	1.531.818
Приходи од кирии и закупнини	245	104.000	0
Сопствени приходи	246	0	0
Други приходи	247	0	0
Пренесен дел од вишокот на приходите од претходната година	248	355.120	202.914
Вонредни приходи	249	0	0
Вкупно приходи (240+243+244+245+246+247+248+249)	250	1.712.749	1.736.282
Непокриени расходи (235 - 250)	251	0	0
Вкупно (250+251) = 239	252	1712749	1.736.282
Просечен број на вработени	253	1	1

Организација и раководство

Организациона структура на ХДЗР „КХАМ“ Делчево 2010

Начин на работа

Организацијата работи и се управува врз основа на донесени документи како што се Статутот и подститутарни акти (деловник, правилник, кодекс..) на организацијата.

Извршната канцеларија која во суштина е извршен орган работи врз основа на Стратегијата 2008-2013 врз чија основа се носи годишната програма на организацијата. За внатрешно регулирање на односите заради воспоставување на правила и процедури, Извршната канцеларија користи свој деловник, правилник и кодекс а во делот на финансиското работење се користи финансиски правилник.

Извршна канцеларија на ХДЗР "КХАМ" Делчево

- Претседател на здружение (Собрание и Извршен одбор) - Зекир Абдулов
- Сектор-образование - Елвис Ковачев, Мирсад Мустафов
- Сектор РИЦ (Ромски информативен центар) Шазија Мемедова, Фирдеза Зенулова
- Сектор-Граѓанско општество и демократија - Зоран Биковски
- Сектор-Бесплатна правна помош - Анита Цоневска
- Финансиски администратор - Розета Такева

СОБРАНИЕ

